

antið gloyma, tá blóðið fleyt í streymum, og Europa sökk niður í ta ökonomisku grov, tað neyvan nakrantíð grulvar upp úr aftur. — Tá sat fríðsvínurin P. Munk, sum verjiráðharri, yrkjarin, blaðstjórin Ove Rode, sum innarríkisráðharri, Edw. Brandes, yrkjarin vitskapmaðurin, teatirkritikarin, sum figgarmálaráðharri!

Tað var eitt kempuarbeiði, Ove Rode varð settur til, og mangur hugsaði, at hetta fór at verða nógv ov stórt eitt yrki fyri hann; men hann sýndi í hesum tíðum, tá alt stóð í einum eldi, tá tað galt um hjá hvørjum manni at royna at vinna at sær, vertin á hvat annar fekk, at vera tann rætti maðurin, hann helt allar teir nógvu træðrir í síni hond. Allar tær nógvu lógir, sum skuldu halda skil á í hesum tíðum, so ikki nokur skuldu svolta, meðan onnur lögdu alt undir seg, skyldast hansara stóra, óroyttiliga arbeiði — eitt arbeiði sum sleit sín mann upp.

Hansara stóra arbeiði sum ministari í hesum tungu árum, skapti honum virðing hjá øllum, vinnu sum mótsøðumonnunum. »En Politiker af Verdensformat« nevnt hann, og meiri sonn orð eru ivaleyst ikki sögd. —

I hesum dögum verða uttan iv mong góð orð sögd og skrivað um Ove Rode, ein sovorðin maður, fer ikki orðaleysur. Hann var ein góður danskur maður, hann var ein frilyndur, ein finur maður. — Av mongum orsökum kendi hann seg nær knýttan til Noreg, landið har móðir hansara fann annað heim sít, og tí er ikki at undrast yvir at tað gjordi honum ílt, tá ósemja var millum Danmark og Noreg um Grønland. Utan iv dugði Ove Rode at fata okkara, Føroyingar, hugsan og í hvussu er í nakran mun okkara krøvsum Føroyingar.

Heimayrki.

Vakurt, hugnaligt, snótligt — tað kann ein av sonnum siga um solubúðina, har Hans M. Debes hevur fingið í lag úti í húsum sínum við statsvegin.

»Eltanin er, at her skal vera hugnaligt at koma inn, og at fólk skulu hava hug at stóga, tá tey eru innkomnir, sigur harri Debes, og har er hugnaligt at vera. — Ein mongd av heimavirkaðum lutum er her at fáa til keyps, og alt er væl og vakurt úr hondum greitt, »ti« — sigur harri Debes — »tað sum mest ræður um er, at teir lutir, sýndir verða fólki og útboðin verða til sølu, ikki gæra sær fyriskommum«!

Vit hava so ofta sæð, líverri, at ov lítil ansur hevur verið hjá fólki fyri at greiði arbeiði væl úr hondum, tá tey gera lutir til sølu, bara skrumla skjótt úr hondum, vertin á hvussu út sær. Hetta er sjálvsagt gálið, og roynt má verða at fáa hetta broytt, og tí er tað stóra æru vert, at Debes nettupp hevur hetta mál fyri eygum. — Er tað ikki harmuligt, at øll okkara grova ull fer av landinum, tá hon kann virkast til so góð og vøkurling, sum vit kunnu siggja úti í hesi lítlu solubúð! —

Møguliga verða vit afturat at siga nokur orð seinri.

Vore Landboforhold.

IV.

En af de Ulemper, vort Indengaardsbrug i høj Grad lider under, er Mangelen af en Lov, der sikrer Markfred. Skont dette Savn er meget føleligt og skønt Lagtinget i flere Aar har beskæftiget sig med et Forslag til Lov om »Værn i Indmarkens«, har det hidtil været umuligt og vil fremdeles være umuligt at gennemføre en heldigt virkende Lov i den Retning, saa længe man ikke har faaet gennemført en almindelig Udskiftning.

Losningen af dette Spørgsmaal, som man hidtil altid er veget tilbage for, vil derfor fremtidig staa i første Række som en af de Opgaver, Lagtinget maa søge at løse, thi først derigennem vil den første Hæmsko for Landbrugets rationelle Drift og større Udvikling være borttaget. Denne Sags Gennemførelse vil vel endnu møde mange Sten paa sin Vej og muligvis tage Aar, inden et endeligt Resultat opnaas, men bør ikke destomindre og netop af den Grund allerede nu optages til Behandling.

Sagen om Adskillelse af Bo og Hauge, som ogsaa i flere Aar har lagt Beslag paa Lagtingets Opmærksomhed, venter endnu paa sin Gennemførelse. Hvis denne Lov blev gennemført, vilde den fremtidig gøre Salg af Troer fra Odelsgodset lovligt. Saadanne Salg, som i ret udstrakt Maal har fundet Sted, er hidtil sket i Strid med Loven af 1857, som forbyder Udstykning af den Art. At dette Forhold i særlig Grad har været uheldigt for Udflytterbygger er bekendt, idet Mænd, som har bosat sig paa saadanne Steder og købt Oplyrkningsjord, ikke kan faa lovligt Adkomstbevis for denne. Selvfølgelig vil en Lov, som tillader Adskillelse af Bo og Hauge, allerede heri have sin store Betydning; Bestemmelsen om, at Bo og Hauge ikke betragtes som et hængende Baand paa fornuftig Udnyttelse af Jorden. Om Loven imidlertid vilde faa den Betydning, som man i sin Tid vilde tillægge den, nemlig at den vilde hjælpe til ad Frivillighedens Vej at samle splittede Smaalodder i Indmark til mere passende Brug, turde imidlertid være tvivlsomt.

V.

I et Samfund som vort, der af Naturen er saa isoleret fra

PARTAFELAGID

HAVNAR
TIMBURHANDIL
TELEFON 250 TÓRSHAVN TELGR. TIMBUR

Besti svenski viður — Kryðsfinér. Jonitex.

Alt annað byggjutilfar.

Biligastu prisir.

Omverdenen, vil som Regel alle Fremskridt foregaa langsomt og smaat. At dette særligt maa være Tilfældet indenfor vort Landbrug, har som tidligere paavist sin naturlige Aarsag i, at Fiskeriet hidtil har været det Erhverv, som lagde Beslag paa saa godt som hele Befolkningens Interesse og Initiativ, og Tiltroen til at nævneværdige Fremskridt kunde ske i vort Landbrug, har været saa ringe.

En Følge af dette Syn paa Forholdene har været, at man i Stedet for at sætte Kapital i Arbejder til Jordens yderligere Kultivering har draget den Kapital, som Jorden har kunnet give til Overskud, bort fra denne og paa samme Tid prioriteret den for at skaffe Kapital til Fiskeriforetagender. Man kan selvfølgelig kun glæde sig over den Fremgang, vort Fiskeri har haft, og de forbedrede Livsvelekaar, som derigennem er skabt for Befolkningen, en Fremgang, som man maa ønske vil være ved, men paa den anden Side maa man haabe, at dette kan ske uden at Landbruget yderligere underdrages den Kapital, der er en saa uafviselig Nødvendighed for Fremskridt indenfor dette Erhverv. Hos os, hvor Jordens Ydeevne synes saa ringe og Naturforholdene lægger saa mange Hindringer i Vejen, hvor Jordens Drift lider under aarelang Forsømmelse, her vil betydende Fremskridt og Optagelse af nye Driftsmaader være betinget af, at der nu mere end hvad hidtil er sket tilføres Jordbruget Kapital i forskellig Form: Ved Oprettelse af offentlige Forsøgsbrug, Understøttelser og Præmier til driftige Landbrugere, Laan fra det offentlige paa lempelige Afbetalingsvilkår til alle Jordbrugere, saavel til Indengaards- som Haugebrug m. v. —

Allerede med de nuværende Forhold kunde maa med god Grund vente anderledes Udnyttelse af Landproduktene, end hvad Tilfældet er. Ifald det var muligt at skabe mere Sammenhold og Sammenslutning mellem vore Jordbrugere, vilde der sansynligvis ogsaa være bedre Betingelser for Udnyttelse af Landbrugets Frembringelser og disses Afsetning; vi skal her indskrænke os til at nævne, hvad der kunde indvindes ved Mejeribrug, der — i hvert Fald paa mange Steder heroppe — vilde kunne drives mere i Lighed med Fællesmejerierne i Danmark og andre Lande. Et enkelt Foretagende i den Ret-

ning har vist, hvilken ny Indtægtskilde her kunde skabes for Landbruget. At en virkelig sagkyndig Vejledning vilde have sin Betydning for denne Erhvervsgrens Fremhjælp, er mere end sandsynligt, ligesom det sikkert ogsaa vil være nødvendigt at støtte saadanne Begynnelsesforetagender med Penge-tilskud. —

Bøkur.

„Við ókunnugum fólki til Kirkjubæar“.

So at siga líka úr Havn leiðir Jóannes bóndi Patursson hin ókunnuga vegin fram til Kirkjubæar. Hann nevnið honum hvort skarð, hvørja gjögv, hvønn heyggi hvort eitt stað, sum saga knýtir seg til. — Komnið inn um hagarðarnar tekur hann við av álvara, og har er ikki tann steinur, flottur, tær toftir, sum ikki söga, er at siga um, og sum hann greiðiliga gevur hinum fremmanða, gestinum, kunnleika um.

Óg Kirkjubæur er her söga allir sum hann er. Söguligt er all tað, ið sæst, har talar hvør steinur, hvørt sprek sína sögu til okkara; men hvat so ikki tað, sum ikki sæst, alt tað sum enn er undir, moldum! Har er sum í tí gamla Rom og teim gomlu undirginnu stóðum. í Suduritali og í Eysturlöndum, har liggur enn so nógv og bíðar eftir at sleppa upp í ljósmála, so tað fær talað sögu sína.

Far heim til Kirkjubæur, keyp bókina og lat Jóannes bónda fara við tær og sýna tær hetta mikla sögustað og tú íðrar teg ikki um ferðina.

M. A. Jacobsen og Poul Niclasen:
Føroya Adressubók.

So gongur tíðin — henda bók er nú komin í fjórðu útgávu, og tað tykist okkum so stult síðan, at menn fyrstu ferð fóru at hugsa um eina sovorðna bók. Fyri eitt stórt land er ein tilfík bók í hægsta mun neyðturlig, og einta eitt heldur lítið land sum Danmark kundi ikki hugast at verið sín „Krak“ fyri uttan. — Adressubókin fyri 33—34 er alt í alt teim fyrri lík, tí hoveyparturin er, sum vit vita, kunnigerin, og tær eru nakað tær somu ár undan ári. — Sum vant hevur hon ta lítlu frágreiðingina um Føroyar á ymsum — málum,

Telegram.

»Hvidebjørn« 21. Juli udfør Sukkertoppen:

Immanuel 25.000, Magecienna 30.000.

Udfør »Feunersute, Sukkertoppen, opserveret:

»Nólsoy« 6500, »Daghy« 11000, »Normanner« 23.000, »St. Jacques« 25.000, »Sjóborge« 31.000, »Polarfari« 33.000, »Havfrúgvina« 15.000.

— post- og telegrafpening, føroysk fiskiskip við navni, heimstaði, eigna o. s. fr., havnareglugerðir, almenningar »institutsjórnir«, føroysk staðarnavn, vitar í Føroyum o. s. fr. — Bilæti av føroyskari náttúru og vinnulívi eru ikki við í ár, men aftast er eitt frálíkt Føroyakort. Bókin er hent eisini fyri tey sum ikki takast við handil og tilfikt.

At okkurt er at finnst at, er sjálvsagt, einki er lýdaleyst her á faldum. — Til domis umskiftist eitt og annað frá tí at bókin fer til prentingar og til hon er liúg og tí átti at verið sett aftan í bókina ein rettleiðing, prentað í eistu stund. — Vit skriva »Føroyar«, á donskum »Færøerne«; men hví skriva menn t. d. á týskum »Förøer-Inseln« og ikki bara »die Færøer«? Ein rettleiðing við umseting til onnur mál er neyðturlig.

J. Chr. Johannesen:

Færøerne — Danmark.

Um hesa lítlu bók er ikki nógv hjá okkum at siga her nú, tí um hana er frá báðum síðum sagt so nógv sum sigast kann, kann henda einta meir enn hon er verd. At taka upp aftur tað, sum í »Tingakrossur« hevur verið sagt, lónar seg ikki, tað er gott sum er, og at prenta hana upp aftur, sum »Dimmal« ger, lónar seg heldur ikki.

At nógv ov lítið hevur verið gjørt frá øllum síðum fyri vinnulívið í Føroyum er uttan nakað iv, og har er skyld á báðum síðum — vit hava fyrr skrivað um hetta — ov lítið fatan av hvat ið batar hiðani frá og einig fatan av, hvat okkum torvar aðrastaðni frá.

Nú fara Danir at viðka seg út, og so fáa teir ein føroying at skriva um Føroyar — Danmark, »tað smækar loy av fugli. . .« o. s. fr. — Konsul Tygesen og A. Samuelsen siga gott fyri hesi lítlu bók, so er vel verið! Hoyr hvussu er tað, varð ikki navnið Tygesen nevnt í samanburði við »Ísvirki«? Vit spyrja, so ger hann ið ikki veit.

Vit vilja fegin biðja onkum siga okkum eitt sindur um 1) hvussu Føroyingar, o. u. 25—30000 menniskjur, skulu fáa og halda so nógar trawlarar gangandi, at allar okkara 3—1000 fiskimenn kunnu fáa teirra lívsbreyð á sjónum, 2) hvadani all tey, sum higartil hava haft arbeiði við fiskavirking, skulu fáa nakað í staðin, og 3) hvadani teir keypmenn, sum hava keypt saltfisk og latið hann turka og so selt hann víðari, skulu taka tað, teir missa, um allar okkara fiskur í komandi tíðum verður fingin við trawli. — Fiskur fingin við trawli verður ikki klippiskur av 1. slagi! hann skulu neyvan vit hugsa um at selja. —

Eitt er avgjort: Føroyskur dómur er eingin yvir bók og hovánda!

